

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijskega lista „Edinosti“. Tisk: tiskarna „Edinosti“, vpisane družbe z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšerlatni oddelček „Edinosti“. Narobitve in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerlatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilnični račun št. 841.652

Rusko bojišče.

DUNAJ, 31. (Kor.) Uradno se objavlja: 31. decembra 1915, opoldne.

Predozemlje naše fronte ob Strypi je bilo med Bučacem in Višnjijskim, tudi večeraj pozorišče pomolnih z močnimi silami izvedenih ruskih napadov. Zopet so se, kakor prejšnje dni, v ognju hladnokrvnih hrabrih čet Pfanzer — Baltimore armade razbile vse sovražne naskakovale kolone. Ob dolnji Strypi in na besarabski fronti je delovanje po zadnjih bojih močno izčrpanega sovražnika provizorično popustilo. Izgube, ki so jih imeli Rusi v preteklih dneh na vzhodnogaliških bojiščih, presegajo povsed običajno mero. Včeraj je ležalo ob Strypi pred odsekom ene stotnije 161, pred nekimi drugimi 325 ruskih trupel. Ob dolnji Strypi, ob Ikvi in ob Putilovski ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Ob potoku Korminu in ob Styru je bilo več ruskih napadov zopet odbitih.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BERLIN, 31. (Kor.) Veliki glavni stan, 31. decembra 1915.

Nobenih dogodkov posebnega pomena. Vrhovno armadno vodstvo.

Ruska ofenziva na besarabski in galski fronti.

Z namenom, da razbremene položaj zavezničev v Macedoniji, so pričele močne ruske sile napadati naše postojanke med Prutom in predmostjem pri Burkanovu ob Strypi. Tu gre za ofenzivno akcijo ene cele ruske armade. Na besarabski fronti je sridost sovražnih akcij že nekoliko popustila, najbrže pod vtisom silno težkih izgub, ki so jih doživeli brezuspešni sovražni naskoki pred našimi dobro pripravljenimi postojankami. Na vzhodnogališki fronti se je delovanje nasprotnika bistveno povečalo, vendar pa so se razbili vsi napadi že pred našimi postojankami, ki se nahajajo na vzhodnem bregu dolnje in srednje Strype in imajo ob srednji Strypi in v predmostju pri Burkanovu izredno močno oporišče. Napadališče je posejano s sovražnimi trupli. Včerajšnji dan je stal Ruse na mrtvih, težko ranjenih in ujetih več tisoč mož. Poudarjati je zlasti, da se je pri Burkanovu predalo 900 mož z dvema oficirjema. Dalje severno ob Ikvi in Putilovski, v ozemlju volinškega trdnjavskega trikotja, pripravlja sovražnik istotako ofenzivo. Povečano delovanje ruskih proizvedovalnih oddelkov v Polesju ob Styru dokazuje, da se tudi tu nekaj pripravlja.

Sedanja ruska ofenziva z nastopanjem od odseka do odseka spominja na akcije v septembru in oktobru. Dne 18. septembra je bil odbit glavni sunek proti fronti ob Strypi. Dva tedna pozneje je postal mir tudi v Volinji, nakar se je pričela velika akcija proti Cartorjsku ob Styru, ki pa se je, kakor znano, istotako kakor vse druge končala s popolnim fiaskom. (Tagespost)

2 avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 31. (Kor.) Uradno se objavlja: 31. decembra 1915, opoldne.

Na južnem Tirolskem sta bila dva alpska bataljona, ki sta dvakrat napadla naše postojanke jugovzhodno Torbole, odbila. Na koroški fronti je sovražna težka artiljerija obstreljevala Ovežo vas (jugovzhodno Naborjete). Na primorski fronti se mestoma nadaljuje topovski dvoboj in boji z minami.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Poročilo Cadorne.

DUNAJ, 30. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Poročilo Cadorne 29. decembra: V Judikarijah je naša artiljerija nadaljevala obstreljevanje forta Por, namerila ogenj tudi proti istoimeni vasi, kjer je bilo naznanjeno gibanje čet in živinskih kolon in jih razpršila. Delovanje naših manjših oddelkov nam je v odseku izliva Lena (Val Arsa) v Adizo prineslo nekaj uspehov. V Val Sugani je izstrelila sovražna artiljerija par streliv na Borgo, Castelnuovo in Strigno, ne da bi napravila škodo. Na višinski severozapadno Gorice in na kraški planoti je sovražnik zaman poskušal z metanjem bomb preprečiti naša z veliko marljivostjo izvrševana utrjevalna dela.

Balkansko bojišče.

DUNAJ, 31. (Kor.) Veliki glavni stan, 31. decembra 1915, opoldne.

Ni novoga.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BERLIN, 31. (Kor.) Veliki glavni stan, 31. decembra 1915.

Nobenih dogodkov posebnega pomena. Vrhovno armadno vodstvo.

MILAN, 30. (Kor.) »Corriere della Sera« poroča iz Soluna, da tamkaj najmanj še en mesec ne pričakuje nobenega načrta posebnega ker so francoski letalci za-

gotovili, da pripravljajo Bolgari permanentna večja utrjevalna dela ob meji.

Srbski državni zaklad na potu v Pariz.

MARSEILLE, 31. (Kor.) Srbski državni zaklad, ki ga je prepeljala semkaj neka križarka, bo prepeljal naprej v Pariz. — Z isto križarko so prispeli tudi člani ruskega poslanstva v Srbiji.

Iz vrhne poveljstva srbske vojske.

PARIZ, 31. (Kor.) »Figaro« javlja iz Skadra, da je vojvoda Putnik po nasvetu zdravnikov moral za sedaj odložiti vodstvo operacij, da se odpočije. Generalissimo zastopa voditelj prve armade, general Mišić.

Prihod avstrijskega in bolgarskega konzula v Albaniji v Chiasso.

CHIASO, 30. (Kor.) Danes je prispel semkaj c. in kr. konzul v Draču Lejhanec z oseboj tamkajšnjega poslanstva in konzulata in z avstrijsko kolonijo, skupno 43 oseb. Varstvo avstrijskih interesov v Albaniji je prevzel provizorično grški poslovodja v Draču. Istočasno je prispel iz Drača tudi bolgarski poslovodja Georgijev.

Demobilizacija na Grškem.

ATENE, 31. (Kor.) Letnik 1892 bo odpuščen s 15. januarjem. Istočasno se vpokličejo doslej neregistrirana moštva treh letnikov.

Bolgarski minister o položaju.

Posebni poročevalec »Berliner Tageblatt«, dr. Leon Lederer, je pred otvoritvijo bolgarskega sobranja govoril z bolgarskim ministrom Petkovim, ki je vodja takimenovane stambulovske stranke. Vprašal ga je, kako stališče zavzema Stambulovski napram sedanjemu položaju in zvezi Bolgarske s centralnimi vlastima, nakar je odgovoril minister:

»Ni mi vam treba praviti, da so vsi pravi Stambulovci v zvezi s centralnimi vlastima stremili po uresničenju svojega političnega ideala. Po nesreči pa se je ravno zadnje mesece pred sklenitvijo naše zveze z Nemčijo in Avstro-Ogrsko razširila neka nejasnost o smotru stambulovske stranke. Toda delala se je krivica naši stranki, če se je po pozornost vzbujajočem pogovoru bivšega voditelja stranke Genadjeva z zastopnikom »Novega Vremena« tekem njegovega potovanja v Rim mislilo v inozemstvu, da v stambulovski stranki prevladujejo rusofilske tendence. Ko je gospod Genadjev, vrnivši se s svojega potovanja v Rim — da bi potoval v Pariz, ni imel naloga od strankinega vodstva — izročil vladi svojo znano spomenico, ki je zahtevala brezpogojno priključitev Bolgarske k ententi, sem kot podpredsednik vodilnega strankinega odbora sklical člane stranke, in večina tega strankinega kongresa se je izrekla z vso odločnostjo proti temu izdajstvu politike Stambulovega. Oddel Genadjev in njegovi pristaši ne pripadajo več stambulovski stranki. Z Genadjevim je poleg njegovega brata in tasta tedaj še sedem od dvaintridesetih stambulovskih članov sobranja izstopilo iz stranke. Podkupovanju francoskega agenta de Clozièresa se je posrečilo malo pred izbruhom vojne, da se je število pristašev Genadjevga s pomočjo nekoliko milijonov zvišalo na osemnajst. Ker se pa sedaj teh članov že šest, ki so bili zapleteni v de Clozièresovo podkupovalniško afero, nahaja pod ključem, bi Genadjevci tudi tedaj ne igrali nobene vloge v sobranju, če bi hoteli delati opozicijo vladi, česar pa ne store. Da vlada med Radoslavovci (staroliberalci), Tončevci (mladoliberalci) in pravimi Stambulovci popolno soglasje v vseh vprašanih zunanje politike, je umljivo samo po sebi.«

Glede opozicije je dejal minister: »Ne verjamem, da bi vladna politika naletela na dejansko opozicijo. Naj se voditelji opozicije tudi še sedaj vedno skrivajo za molk nemega odpora, v očigled velikih uspehov, na katere more gledati Bolgarska danes, se ne bodo upali nastopiti proti politiki, ki je narodni ideal vsakega Bolgarja dovela vsaj zelo blizu do uresničenja. Po vsem, kar se je zgodilo, spoznava danes vsa Bolgarska, kako nevarna je bila ona politika, ki je iznova hotela napraviti deželo za vazala Rusije. Prepričan sem, da se tudi člani opozicije večinoma izkažejo kot dobri Bolgari. Če se Malinov, Gešov in Danev danes še niso odločili, da bi opustili svoje rusofilske sanje, se tako le še vedno bolj oddaljujejo od onih čustev, ki prevečajo danes vso Bolgarsko. Z rusofilskimi programi se v bodoče ne bo dalo več v deželi pridobivati pristaštvo. Zdrave opozicije potrebuje Bolgarska kot vse druge dežele; tako opozicijo bo tudi imela vedno. Toda vse današnje opozicijske stranke, v neki smeri celo tudi »ožji« in »širši« socialni demokratije, si bodo morali oskrbeti drug program, če hočejo ostati življenja zmorni.«

Poročevalec je vprašal nato: »Ali smatrate za mogoče, ekscelencija, da najde opozicija ta program na polju grško-macedonskega vprašanja in pridobi tako novo popularnost? Ekscelencija veste, da se posamezni opozicionarci bavijo z mislijo, da bi napadali vlado, ker se je odrekla takimenovanim nacionalnim zahtevam v grški Macedoniji, da bi drugače mogla uresničiti narodni ideal Bolgarske.«

Minister je odgovoril: »Ko smo prišli mi na vlado, je obstajala Bolgarska iz Sofije in okolice. Pred vrati glavnega mesta so stali na severu Romuni, na zapadu in jugu Srbi in Orki, na vzhodu Turki. Danes je hrepenenje Bolgarske po srbski Macedoniji izpolnjeno. Trdno in varno stojimo ob strani dveh nam zvestih zveznih veslesil. Kdor misli, da bi mogel storiti več, naj gre v grško Macedonijo. Naša vlada more voditi le realno politiko. Za fanstastičnosti je naša odgovornost prevelika.«

Poročevalec: »Ali slovanstvo in pravoslavje v poznejšem času morda vendar ne obrne pogleda Bolgarske zopet proti vzhodu?«

Minister je odgovoril: »Za nič ni bila ta vojna bolj uničevalna kot za teorijo pan-nacionalizma. Nemčija se bojuje z Anglijo, Bolgarska z Rusko. In cerkev na Bolgarskem je bila predvsem vedno narodna. Nikdar ne bo moglo pravoslavje vplivati na čustva bolgarskega naroda v smislu, ki bi nasprotoval narodnim interesom Bolgarske. Moje trdno prepričanje je: Osvobodena more nejasnih zgodovinskih spominov, gleda danes Bolgarska s čistim in jasnim pogledom v bodočnost, ki najde deželo vedno ob strani centralnih vlasti, ker tako zahtevajo njene koristi.«

Tako torej bolgarski minister Petkov. Naj dostavimo tem izjavam še izjavljanje sofijskega lista »Voenni Izvestija« o katerih poroča Wolffov urad tako-le:

»Ta sveta vojna ne bo končana, dokler ne bo naše narodno zedinjenje zavarovano proti vsaki mogoči nevarnosti. Šele tedaj se moremo mirno posvetiti kulturnemu razvoju, deviški sili našega tako treznega naroda. Vojna se bo končala šele, ko bomo prepričali prijatelje Srbije, da je Srbija, ki je sprožila vojno, v resnici mrtva. Ali ententa kmalu prizna to? Ne. Oni, ki mislijo, da je opustitev dardanelške akcije korak k sklepu miru, se motijo. Ententa bo pač pri Kavali in Solunu poizkušala popraviti poraz ob Dardanelah. Boj bo hud in dolg. Mi in naši mogočni zavezniki bomo zmagali, toda ne pojde niti hitro niti lahko. Vsak nas mora biti na jasnem, da se vojna konča za nas šele tedaj, ko se konča za naše zaveznike. Do tedaj pa potrpljenje, v zavesti, da živimo v največjem času, odkar obstoji Bolgarska.«

Ta izvajanja čenem z zgornjimi so tako jasna, da pač ni treba zanje nikakršnih pojasnil.

2 zapadnega bojišča.

BERLIN, 31. (Kor.) Veliki glavni stan, 31. decembra 1915.

Po uspešni razstrelbi smo Angležem severno Hullucha odvzeli en sprednji jarek. Uplenili smo dve strojni puški in ujeli nekaj mož. Sovražna letalski napad na Ostende je napravil v mestu znatno škodo na poslopih. Trpel je zlasti samostan Sv. srca. 19 belgijskih prebivalcev je bilo ranjenih, eden ubit. Vojaške škode ni bilo.

Vrhovno armadno vodstvo.

Katastrofa angleške oklopne križarke »Natal«.

KOELN, 31. (Kor.) »Kölnische Zeitung« poroča z nizozemske meje: V Londonu se naznanja: Včeraj se je v Le Havru vsled eksplozije v notranjosti potopila angleška oklopna križarka »Natal«. Od posadke je bilo rešenih 400 mož. (Oklopna križarka »Natal« je imela 13.750 ton in 704 može posadke.)

Vprašanje vojaške obveznosti na Angleškem.

LONDON, 30. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Kar se tiče vprašanja vojaške obveznosti, je stanje precej neizpremenjeno, razven da je razpoloženje za službeno obveznost vedno ugodnejše. Vrnitev kralja iz Sandringhama se zamore smatrati kot znamenje, da želi biti kralj v sedanjih okoliščinah v ožjih stikih z Asquithom. O današnji delavski konferenci se govori, da je bilo v toliko privoljeno v službeno obveznost, v kolikor se sklene dogovor z vlado, s čimer bodo garantirane pravice delavstva in industrije.

Kongres socialistične stranke v Parizu.

PARIZ, 31. (Kor.) Narodni kongres socialistične stranke je sprejel sklepni predlog, ki ugotavlja, da je socialistična stranka v vsej Franciji ob brutalnem napadu stopila v vojno v svrhu narodne obrambe izključivši vsak osvobodilni aneksistični namen: Stranka bo vztrajala v vojni tako dolgo, dokler ne bo zasedeno ozemlje osvobodeno in bodo zagotovljeni pogoji za trajen mir. Pri tem misli stranka na vzpostavitev Belgije, Srbije in zopetno združenje Alzacije in Lotaringije s Francijo. Sklepni predlog se izrekla za ustanovitev mednarodnega mirovnega sodišča, za omejitve oboroževanja in za odpravo tajne diplomacije. Odklanja politično in gospodarsko

uničenje Nemčije, smatra pa uničenje pruskega militarizma za potrebno. Kongres je naložil socialističnim poslancem, naj z dovoljenjem kreditov zagotovijo sredstva za doseg zmag in naj sodelujejo na narodni obrambi. Izreka se proti separatnemu miru. Glasom »Matina« je bil ta sklepni predlog sprejet z 2736 glasovi proti 76, dočim sta se 502 vzdržala glasovanja.

Novoletno armadno in brodovno povelje nemškega cesarja.

BERLIN, 31. (Kor.) Povodom nastopa novoga leta je naslovil cesar na armado in mornarico povelje, v katerem pokazuje na dosedanje slavne zmag in pravi: Kar smo pričeli, bomo z božjo pomočjo dovršili. Nado, da bi nas premagali v poštenem boju, so sovražniki že davno pokopali, samo na teži svojih mas, na izstradanje našega naroda in na uspeh svoje zavratne obrekovalne vojne, na to mislijo, da še lahko zidajo. Njihovi načrti se bodo klavrnno izjalovili ob duhu in nemajni volji, ki prevečata vojsko in domovino.

Odgovor našega vnunjega urada na zadnje ameriško noto.

DUNAJ, 30. (Kor.) C. in kr. minister vnunjih zadev je na poslanika Združenih držav ameriških Frederika Courtlanda Penfielda, pod 29. decembrom 1915. št. 5940 naslovil sledečo noto:

Odgovarjajoč na velenjeno noto št. 4307. z dne 21. t. m. se podpisani časti, ekscelenci gospodu poslaniku Združenih držav ameriških, Frederiku Courtlandu Penfieldu najudaneje sporočiti sledeče:

C. in kr. vlada se z washingtonskim kabineto popolnoma strinja v tem, da je treba tudi v vojni upoštevati posvečene zapovedi človečnosti. Kakor že doslej nikdar in nikomur ni dajala povoda, da bi dvomil o njenem spoštovanju teh zapovedi, je tudi tekom vsega časa te vojne, ki nudi tako pretresljive slike npravnosti, zmot, tako sovražnikom kakor nevtralcem podala številne dokaze najčlovekoljubnejšega naziranja in ni bilo odvisno od nje, ako se z washingtonskim kabineto pred nedavnim časom ni sporazumela ravno v vprašanju, ki ga je v soglasju z vsem javnim mnenjem v Avstro-Ogrski smatrala poglavito za vprašanje človečnosti.

Tudi v velenjenih noti izraženemu načelu, da se sovražne privatne ladje, ako ne beže ali pa se upirajo, ne smejo uničiti, ne da bi se na krovu nahajajoče osebe spravile na varno, mora c. in kr. vlada v bistvu pritrjati.

Za zagotovilo, da polaga zvezna vlada važnost na to, da se ohranijo dobri odnosi, ki hvala bogu vladajo med Avstro-Ogrsko in Združenimi državami ameriškinimi, je c. in kr. vlada sprejemljiva, zagotavlja to najtoplejšje tudi od svoje strani ter se slej ko prej prizadeva, da postanejo ti odnosi, kolikor je od nje odvisno, še priskrbenjši.

Prežeta z istim duhom odkritosti kakor zvezna vlada je c. in kr. vlada, dasi v večkrat omenjeni noti ne najde odgovora na opravičene vprašanja, ki jih je stavila, pripravljena, da naznani zvezni vladi rezultat preiskave, ki se je bila na podlagi obstoječih notranjih predpisov uvela takoj, ko je dospelo brodovno poročilo o potopitvi »Ancone«, in ki je bila zaključena pred najkrajšim časom. Rezultat preiskave se da na kratko povzeti v naslednjem:

Dne 7. novembra ob 11. uri 40 minut dopoldne je zapazil poveljnik podmorskega čolna 38° 40' severno in 10° 8' vzhodno pri nevidnem vremenu, kako so se v razdalji kakih 2000 metrov iz megle naenkrat pokazali obrisi velikega italijanskega parnika. Ker ga je smatral naprej za transporten parnik, je podmorski čoln zaokrenil ter je oddal nato iz topa na daleč namerjen svarični strel, istočasno pa je dal znamenje: »Zapustite ladjo!« Parnik se ni ustavil, temveč je zaokrenil ter je skušal uiti. Poveljnik je ostal s podmornikom najprej nekaj minut mirno na mestu, da poveča razdaljo, ker se je bal, da ima parnik kak top in da bo z njim streljal na podmorski čoln. Ko je znašala razdalja 4500 metrov, je dal ladjo z vso silo zasledovati ter je iz sprednjega topa pri pojemajoči razdalji izstrelil 16 granat, med katerimi je opazil tri zadetke. Med zasledovanjem je vozil parnik v siksaku, ter se je ustavil šele po tretjem zadetku. Nato je poveljnik ustavil obstreljevanje.

Že tekom bega je parnik v polni vožnji spustil par čolnov z ljudmi, ki so se takoj prevrnili; po zaustavljenju je pričel parnik spuščati čolne. V daljavi okoli 2.000 m je videl poveljnik, da je bilo 6 čolnov polnih in so hitro odveslali od parnika. Še en nadaljen čoln se je prevrnil in je plaval s spodnjim delom navzgor. Ljudje so se držali za navzdol viseče vrvi in prevrnjeni čoln. Tekom nadaljnjega približanja podmornika je poveljnik videl, da je bila na krovu velika panika in da je imel opraviti s potniškim parnikom »Ancona« iz Genove. Radi tega je dal potni-

kom parnika na razpolago dovolj časa, da zapuste ladjo. Na krovu je bilo najmanj 10 čolnov, ki bi za rešitev na krovu se nahajajočih oseb več kakor zadostovali. Eden teh čolnov je visel polno zaseden in napol obrnjen na žrvjih za čolne. Ker pa v ostalem niso bile ukrenjene nobene nadaljne odredbe, da bi se spustilo čolne, je poveljnik po preteku 45 minut sklenil, da torpedira ladjo tako, da je morala ostati še dalje časa nad vodo, da bi bilo na eni strani izkrcanje pospešeno, na drugi strani pa bi bilo še dovolj priložnosti, da se rešijo na krovu se še nahajajoče osebe. Kmalu nato se je pokazal parnik, ki je z velikim razvijanjem dima drvel proti »Anconi« in bil najbrže od »Ancone« pokličen brezničnim potom. Ker je moral poveljnik podmornika računati z napadom parnika, ki ga je imel za sovražno križarko, se je spustil pod vodo, potem ko je ob 12.15 popoldne iz 800 m razdalje izstrelil torpedo v sprednji tovorni prostor »Ancone«. Ladja se je pri tem nagnila za 10 stopinj proti desnemu krovu. Pri tem se je poskušalo napol obrnjeni rešilni čoln popolnoma spustiti v vodo, a čoln se je odtrgal in je padel v morje. Čoln je plaval prevrtnjen dalje in ljudje so se držali za rob. Izmed ostalih čolnov ni bil nobeden več spuščen v morje, čeprav so bili še ljudje na krovu. Parnik se je kmalu popolnoma nagnil in se pričel tako počasi potapljati, da je poveljnik podmornika prvotno sploh dvomil, da se bo parnik potopil; šele ob 1.20 se je potopil po daljšem paralelnem potapljanju s sprednjim krovom naprej. Ičem teh nadaljnjih 45 minut bi bilo brez vsakega truda mogoče rešiti še vse na krovu se nahajajoče osebe. Iz okolišne, da se to ni zgodilo, je poveljnik sklepal, da je moštvo proti vsem pravilom poskrbelo najprej za lastno rešitev, njihovemu varstvu zaupane potnike pa prepuščilo samim sebi.

Vreme je bilo za časa dogodka lepo in morje mirno, tako da bi zamogli čolni brez nevarnosti doseči bližnjo obalo, kakor so se tudi čolni poskušovali le pri neprimerenem spuščanju ne pa šele v vodi. Izgubo človeških življenj nikakor ni v prvi vrsti pripisovati potopitvi ladje, ampak — in najbrže v mnogo večji meri — spuščanju prvih čolnov v polni vožnji, dalje dejstvu, da moštvo, ki je skrbelo le zase, ni rešilo potnikov prevrnjenih čolnov in tudi krogljani, ki so zadele bežečo ladjo. Toda tudi smrt oseb, ki so se potopile s parnikom, je pripisovati predvsem nepravilnemu za držanju moštva.

Kakor je razvidno iz gori omenjenega dejanskega stana, se visoko cenjena nota z 9. t. m. v več točkah opira na neprimerne predpogoje. Napačna je informacija vlade Unije, da je bil na parnik takoj izstreljen oster strel (solid shot toward the steamship), napačno je, da je podmornik ladjo tekom zasledovanja prehitel (overhauled), nepravilno, da je bil za izkrcavanje dovoljen le kratek rok (brief period), pač pa je bilo ravno »Anconi« za izkrcanje potnikov dovoljeno nenavadno mnogo časa. Napačno je končno, da so bili na parnik še potem, ko se je ustavil, oddani strelji (number of shells). Iz dejanskega stana je dalje razvidno, da je poveljnik podmornika pustil parniku celih 45 minut, torej več kakor dovolj časa, da se izkrcajo na krovu se nahajajoče osebe. Na to je odredil, ko ljudje še vedno niso bili rešeni, torpediranje na način, da je zamogla ostati ladja kar najdalje časa na vodi in to v namenu, da se omogoči še izkrcanje z razpoložljivimi čolni. On bi ta namen, ker je ostal parnik še nadaljnjih 45 minut na vodi, tudi dosegel, ako ne bi posadka »Ancone« pustila potnikov na nezakonit način na cedilu.

Upošteva se za rešitvijo posadke in potnikov stremeeče postopanje poveljnika, pa je prišla c. in kr. mornariška oblast do zaključka, da se ni zadosti oziral na med potniki nastalo izkrcavanje otežujočo paniko in na duh predpisa, da c. in kr. potniški oficirji v nesreči nikomur, tudi sovražniku ne smejo odreči pomoči. Zato je bil oficir radi preokroženja svojih instrukcij oim zato veljavnih pravil kaznovan. C. in k. vlada pri tem dejanskem položaju nima nič proti temu, da izvaja glede odškodovanja po potopitvi prize prizadebiti ameriških državljanov primerne posledice. Vendar pa mora v tem oziru pripomniti sledeče:

Preiskava o potopitvi »Ancone« ni zamogla samoobsebi umljivo nuditi nobenih oporišč zato, v koliko imajo ameriški državljani pravico do odškodnine. Za škodo, ki so nastale po nedvomno upravičenem obstreljevanju bežeče ladje, c. in kr. vlada pač tudi po naziranju washingtonskega kabineta ne more biti odgovorna. Istotako ne more biti odgovorna za škodo, ki so nastale pred torpediranjem vsled napačnega izkrcavanja ali vsled prevrnjenja spuščenih čolnov. C. in kr. vlada je mnenja, da je washingtonski kabinet v stanju in tudi pripravljen priznati v tej zadevi potrebne in gotovo ne bistvene informacije. Ako bi vladi Unije pri eventualnem manjkaniju primerne dokazilne materiala ne bile znane bližnje okoliščine, pod katerimi so bili ameriški držav-

ljani oškodovani, bi bila c. in kr. vlada z ozirom na s človeškega stališča globoko obžaluje dogodek in v želji, da dokaže zvezni vladi vnovič svoje prijateljsko mišljenje, rada pripravljena, da gre preko vrzeli tega dokazovanja in da raztegne nadomestilo tudi na one škode, katerih vzrok ni bilo mogoče dognati.

Smatrajo se predstojitelji izvajanja zadevo »Ancone« pač za poravnano, si c. in kr. vlada istočasno pridržuje pravico, da razpravlja o težavnih mednarodnih vprašanjih, ki so v zvezi z vojno podvodnikov, kedaj pozneje.

Podpisani si šteje v čast, da apelira na uslužnost ekselencije gospoda veleposlanika Združenih držav ameriških z najudarnostjo prošnje, da poroča o tem zvezni vladi in porablja istočasno tudi to priliko, da obnovi Vaši ekselenciji izrazi najodličnejšega spoštovanja. — Burian, m. p.

Oddaja kovinskih orodij.

DUNAJ, 30. (Kor.) Danes je bila v Avstriji in na Ogrskem objavljena ministrska odredba, ki odreja oddajo kovinskih orodij, ki se z ministrsko odredbo z dne 23. septembra 1915 porablja za vojne namene, torej odtegnje javnemu prometu. Celo akcija odtegnitve vseh v ministrski odredbi s 23. sep. 1915 navedenih kovinskih orodij, za kar so že ukrenjene uvodne odredbe, bo izvršena v etapah in se je pričelo zato posegati po kovinskem orodju najprej tam, kjer ga je na razpolago v večjih množinah in kjer se vpliv na privatno gospodarstvo ne bo pokazal v tako intenzivni meri, kakor bi bilo to n. pr. pri privatnih gospodarstvih, bolnišnicah, sanatorijih, okrepčevališčih in drugih zavodih. Posebno pri izdelovalcih in trgovcih so v poštev prihajajoča kovinska orodja vsled omejitve prometa že tako mrtev kapital. Časa in kraja oddaje ministrska odredba še ni mogla navesti. To store politične okrajne oblasti. Zato se priporoča imeteljem vseh po ministrski odredbi s 23. sept. 1915 v poštev prihajajočih kovinskih orodij, da jih v lastnem interesu prostovoljno prodajo, posebno, ker se predaja sedaj še ne prizadejih kovinskih orodij že pripravljajo. Seveda je imeteljem kovinskih orodij prejšnjako prosto, da jih brezplačno izročijo vojni zbiralnici kovin.

Železniška zveza Berlin-Carigrad.

VRATISLAVA, 31. (Kor.) Železniško ravnanje po naznanju, da prvi balkanski vlak Berlin-Carigrad ne bo vozil še s 1. januarjem. Čas obratovanja vlakov se pa razglasi v kratkem.

Hrvatski sabor.

ZAGREB, 30. (Kor.) Zbornica je sprejela indemitetno predlogo v drugem in tretjem čitanju neizpremenjeno.

1915—1916.

Minulo je zopet leto in sicer leto, kakor ga še ni doživel doslej nihče, leto največjega vojnega požara, ki je kedaj v svetli šrom sveta. Ko smo prestopali lani iz starega leta v novo, smo si voščili drug drugemu: Bog daj našemu orodju častno zmago, Bog daj, da nam novo leto prinese srečne, mirne čase. Danes, ko je poteklo celo leto od tedaj, moramo pač reči, da se je v veliki meri uresničilo naša prva želja. Dočim pa je, kakor se je vedel sploh, uresničenje druge še uarec, dalec. vendar pa se drzno upati sedaj ob novem letu, da nam še nadaljnje uresničevanje prve, nadaljnje zmagovanje našega orodja, morda vsaj v tem novem letu obrodo tisti sad, ki ga željno pričakujemo ves svet, blagodejen mir.

Ce pogledamo danes po bojiščih, kjer se bojujejo čete centralnih vlasti in njihovih zaveznic Turške in Bolgarske, in primerjamo današnji vojni položaj z onim ob začetku pravkar poteklega leta, vidimo velikanske uspehe, ki so si jih priborile zvezne armade, vidimo, kako jih je skoraj brez prestanka spremljala bojna sreča na njihovih zmagovitih pohodih.

Ob začetku leta 1915. so imeli Rusi v rokah velik del Bukovine z glavnim mestom Černovicami vred. Vsa vzhodna in srednja Galicija je bila v njihovih rokah vse tam do Gorlic. Junaško se je branil ruskim napadom le še Przemysl. Rusi so se nahajali celo tostran Karpatov. Na ruskem Poljskem je šla bojna fronta ob Nidi, Pilici in Ravi, Skvri tja gor do Lycka v Vzhodni Prusiji in dalje proti severu po nemški strani nemško-ruske meje. Pričeli so se nato luti boji v Karpatih na eni in na Mazurskem na drugi strani. V drugi polovici meseca februarja se je bila ona velika bitka ob vzhodnopruski meji, ki je stala Ruse nad 100.000 ujetnikov in ogromno izgubo vojnega materiala. 17.

februarja so bile Černovice zopet v naših rokah. Položaj v Galiciji je ostal nato precej časa skoraj neizpremenjen. 22. marca so Rusi zasedli Przemysl. V začetku meseca majnika se je pričela naša ofenziva v Galiciji, in sredi meseca majnika je šla bojna fronta že mimo Strija, tik ob Przemyslu in odtod ob Sanu do Visle in odtod na Novo Miasto na ruskem Poljskem, dočim so istočasno Hindenburgove čete prodrle že visoko gori proti Rigi. 3. junija je bil Przemysl zopet v naših rokah 22. pa so naše čete po hudem boju zopet zavzele Lvov. Prodiranje zveznih armad je napredovalo nezadržno in 5. avgusta ste padli trdnjavi Ivangorod in Varšava, dočim pa je Hidenburgova armada že dosegla tik pod Kovno in Rigo. 18. je padlo Kovno, 20. pa Novo Georgievsk. Šest dni pozneje je bila velika trdnjava Brest Litovsk tudi že v rokah zveznih čet. 1. septembra so nato zavzeli naši Luck, 4. septembra pa Nemci Grodno, 9. je padlo Dubno v naše roke, 19. pa Vilna v nemške. Večje operacije so nato nekako prestale in fronta se je v več manjših bojih zadrževala tako, da gre ob Zaleszczykov ob Dnestru v Galiciji, naravnost proti severu ob Striji, mimo Dubnega, ob Styru, preko Pripiatskih močvirij, mimo Pinskega, Baranovičev, Smorgona pod Drinsk in odtod severozapadno pod Rigo. Dvinsk in Riga sta še v ruskih rokah. Le majhen kosček vzhodne Galicije je še v ruskih rokah; zato pa je izgubljena za Rusko vsa Poljska z vsemi sosednimi gubernijami. To so uspehi na ruskem bojišču.

Na zapadnem bojišču se tekem vsega leta fronta ni izpremenila bistveno. V drugi polovici meseca junija so Francozi in Angleži začeli ofenzivo v podporo Rusom, a ta ofenziva se je izjalovila prav tako, kakor ona velika ofenziva v mesecu septembru, ki je prinesla Angležem in Francozom edino le ogromne izgube na moštvi in vojnem materialu.

Velepomemben je bil 23. dan meseca majnika. Ta dan je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski, a v noči nato je naše brodoge izvršilo oni znameniti napad na italijansko obal. V času od 24. do 27. majnika so italijanski oddelki na več krajih prestopili avstrijsko mejo na Tirolskem, Koroskem in Primorskem. Štirikrat so poizkušali Italijani prodrati našo primorsko fronto, štiri velike, po par tednov trajajoče bitke so se vršile na primorskih tleh, a vsi italijanski napori so bili zaman. Meseca junija, potem koncem julija in v začetku avgusta, ter končno v drugi polovici oktobra ter ves november so se bili najrditejši boji na doberdobiški planoti, pred goriskim predmostjem in po vsej soški dolini vse tja gor do Bovca, ali fronta je ostala neizpremenjena, naše hrabre čete so odbile vse italijanske napade, dasiravno je sovražnik žrtvoval neprecenljive množine materiala in vedno nove moči. Popolnoma upravičeno smemo reči, da je Italija v sedmih mesecih, odkar je tako zavratno prekršila zvestobo svoji dolgoletni zaveznici, najdražje plačala svojo pohlepno po tuji lastnini.

Začetkom meseca februarja je angleško-francosko brodoge začelo svojo akcijo proti Dardanelam. Izkrčavanja so se pričela šele proti koncu meseca aprila in so se nadaljevala potem vedno v večji meri. Vkljub velikanskim žrtvam pa se zavezniškim četam ni posrečilo, da bi dosegle kake znatnejše uspehe na Galipoliskem polotoku. Seddi Bahr, Ari Burnu in Anafota so imena, ki so se ponavljala v vseh poročilih s tega bojišča, a končno so vendarle Angleži, ko so francoske čete zapustile Galipoliski polotok, končno uvideli brezuspešnost vsega prizadevanja, in so se umaknili pri Anafoti in Ari Burnu ter se vkrcali. Sedaj je v angleških rokah edino le še najskerajši južni del polotoka pri Seddi Bahu. Dardanelska akcija se je ponesrečila popolnoma.

S kavkaškega bojišča ni bilo pomembnejših poročil tudi potem ne, ko je prevzel vrhovno poveljstvo ruske kavkaške armade veliki knez Nikolaj Nikolajevič, ki je po ruskih poročilih v Galiciji in na Poljskem moral prestopiti mesto vrhovnega poveljnika tamkajšnjih ruskih armad carju samemu.

Zelo malo je bilo tudi tekem leta čuti o vojnih akcijah proti Sueškemu prekopu in v Mezopotaniji. Zadnji mesec, po tako vrlo uspehi ofenzivi proti Srbiji in otvorili zveze med Berlinom, Dunajem in Carigradom pa se je naenkrat pokazal preobrat v Mezopotaniji in v prvi polovici decembra so Angleži to doživeli poraz, ki jih je porinil do njihovega oporišča ob Perzijskem zalivu, Kutelamare, in jim preti tu resna nevarnost. Istočasno se ja-

vljalo tudi resni dogodki iz Egipta, kjer ogroža angleško oblast vstaja mogočnili Senusijev. Angleška je ogrožena na najnevarnejšem in najobčutljivejšem kraju, v Egiptu in poti v Indijo.

Vse odtečaj, ko so se meseca decembra 1. 1914. naše čete umaknile iz Srbije, pa vse do meseca oktobra je bilo ob Savi in Drini mirno. Tedaj so se začeli majhni spopadi, a 5. oktobra so se pričele resne akcije naših in nemških čet pod Mackensenom proti Srbiji. 9. oktobra je bil Belgrad že v naših rokah. V tem pa je 3. oktobra podala Rusija ultimatum Bolgarski, dočim so se že prej izkrcale znatne angleško-francoske čete v Solunu. 6. oktobra je podal grški ministrski predsednik Venizelos demisijsko. 14. oktobra je napovedala Bolgarska vojno Srbiji. 15. oktobra je napovedala Bolgarski vojni Francoska, 16. oktobra pa Angleška. 24. oktobra so Bolgarji vzeli Skoplje. 27. oktobra se je dosegel stik med bolgarskimi in nemškimi četami. 28. oktobra je padel Piro. 1. novembra je bil zavzet Kragujevac. V tem so bili v polnem teku tudi že boji med Bolgarji in Francozi ob Vardarju. 5. novembra so Bolgarji vzeli Niš, 25. pa je padla Priština, 30. Prizren. 5. decembra so bili Bolgarji v Bitolju, 9. decembra pa v Ohridi, Strugi, Dibri in Djakovici. Vsa Srbija in poleg tega tudi črnogorski del Sandžaka je v rokah zaveznikov. Ostanke srbske armade so se umaknili v Albanijo in Črnogoro, ali pa tudi na grško ozemlje. Francoski in angleške čete so se po porazih ob Vardarju umaknile v Solun, ki ga utrjujejo. Srbski kralj Peter je prisel v Italijo, dočim se nahaja srbska vlada v Skadru. Italija je izkrcala nekaj svojih čet v Albanijo. Grška stoji pred težkim vprašanjem, ali naj krene na stran etente ali centralnih vlasti, dočim to vprašanje za Romunske še ni tako aktualno.

Ce po vsem tem na kratko ponovimo pregled dogodkov poteklega leta, moramo reči: centralni vlasti, ki ste se ob začetku leta 1915. nahajali v precej težavni položaju, ste tekem leta dosegli uspehe, ki bi znali postati usodopolni za njene sovražnike in to vkljub temu, da se jim je pridružila nekdanja naša zaveznica Italija s svojimi svezimi močmi. Bukovina in Galicija osvojevali sovražnika, Poljska zavzeta, Srbija uničena, dardanelska akcija ponesrečena, v Mezopotaniji poraz, na italijanski fronti popoln neuspeh sovražnikov ob najtežjih izgubah na zapadu nepremakljiva fronta vkljub največjim sovražnim žrtvam: to je uspeh enoletnega vojevanja za centralni vlasti, pri čemer pa ne smemo pozabiti, da se je popolnoma ponesrečila tudi druga akcija entente, ki naj bi bila zadala centralima vlastima morda še hujši udarec, kot bi ga moglo zadeti orodje na bojnih poljanah: naklep sestražanja.

Tako prehajamo v novo leto; novo leto upanja in straha, novo leto bojev, novo leto pričakovanja. Bog daj, da bi bilo to leto zadnje, v katerem se bo še prelivala kri, Bog daj, da nam v tem letu zasije zarja častnega blagodejnega miru!

Iz Italijanske Irredentistične politike.

III.

Začnimo z etničnim (narodopisnim) razmejevanjem od zapada. Tik ob italijanski meji leži Krmin, o katerem sedaj Italijani mnogo govore. Slovenci so imeli v Krmini svojo šolo. Sv. Kirin, grič severno od Krmina, deli Slovence od Italijanov. Severozapadno leže izključno slovenska Brda. Na zemljevidu pa nahajamo spakedranke Vipulzano (Vipolže), Dobra (Dobrovo), Fleana (Fojana) itd. Prva večja furlanska kraja sta tam Moša, pa Ločin. Tudi v tem kraju, ki je bil nekdanj ves slovenski, se nahaja slovenska šola. Severno je Podgora, slovenska občina z Legino šolo, a pol ure vzhodnje je Gorica, v kateri se še ni izvojeval boj med slovensko večino v mestu in slovensko okolico z italijansko mestno upravo.

Od Gorice dalje je Soča skoro vedno narodna meja. Na desni obali je Majnca, čisto slovensko ime, ali le še z nekoliko slovenskimi hišami. Rublje in Sovodnje ob izlivu Vipave v Sočo sta čisto slovenska kraja. Za njima ležita vasi Petejani in Bokinji, ki ste že na pol poitalijančeni. Sv. Martin, ki je bil še pred 30 leti slovenski, je danes ves italijanski, kar ni nič čudnega, ker imajo ti kraji svoje naravno središče v ultraitalijanskem mestecu Gradišča, ki je poitalijančilo tudi Zdravščino, v kateri se drži še nekaj Slovencev. Palazzo, Redipuglia, Vermeljan, Selce — vse to je odtujeno. Bolj blizu morja je Industrijski Tržič z močno skupino Slovencev. Ob

morju leži stari Devin z malo vasjo okoli njega. Poznamo kopališče Sesljan je kolikor toliko poitalijančeno, Nabrežina je socialistično gnezdo, a bogati kamnolomi so v rokah tujincev iz kraljevstva. Sv. Križ, ribiška vas, je slovenska trdnjava. Ali tudi tu so socialisti motili enodušnost. Sv. Križ spada že k tržaški okolici, a o Trstu, tem največjem slovenskem mestu, nečemo danes govoriti.

Med mnogimi sredstvi irredentovske politike je bilo tudi umetno poitalijančevanje čisto slovenskih krajev in imen. Tako vidimo na zemljevidu krajev, v katerih ni niti enega Italijana, a so vendar dobili italijanska imena. Tako so n. pr. na Koroskem Zabicne prekrščene v Campo-rosso, Zila v Zeglia itd. Se čudneje so prekrščene čisto slovenske gore in mesta. Triglav je Tricorno, Jalovec Gliauzzo, Črnprst Monte nero, kranjski Nanos je odlikovan z imenom Monte re, Krn Corno, Snežnik Monte Albo Neroso, Cerkno Circhino, Dutovlje Duttogliano itd. itd.

Dvorni svetnik Leopold Papper je razpravljal v »Neue Zürcher Zeitung« o vprašanju, kako bi izgledal Trst v trgovskem pogledu, ako bi prešel v italijansko posest. Do pred 30 leti je bil Trst prilično zanemarjen in ogrožen po konkurenci Hamburga, Bremena, Rotterdama, Antwerpna in kolikortoliko tudi Genoeve. Se le ko je avstrijska vlada pred kakimi 30 leti izpoznala važnost tega svojega pristanišča, se je lotila raznih podjetij, ki so naglo rapidno povzdignila Trst, mesto in pristanišče. Važnost, napredek in procvit Trsta glede trgovine in prometa je tesno spojen s tem, kako zaledje ima: z Avstro-ogrsko monarhijo, kakor je Avstro-ogrski v manji meri navezana na Trst. Samo manji del uvoza in izvoza je prevzemal Trst, dočim je večji del šel preko Hamburga, ki je bil vedno, do najnovjših časov resen tekmovalec Trsta, da niti ne omenjamo drugih severnih pristanišč.

Skoro vse avstrijske dežele severno od Donave so gravitirale posebno proti Hamburgu. Vsem pa je prednjačila najbolj obljubena avstrijska pokrajina češka. Pa tudi transporti zapadno do Gibraltarja in iz dežel, ki leže na oni strani sueškega kanala, so vzlic posebnim prizadevanjem avstrijske vlade šli večinoma preko Hamburga, Bremena, Antwerpna itd. Ker pa Trst ne more živeti brez zaledja, brez Avstro-Ogrske, bi bil obsojen, če že ne na smrt, pa gotovo v propast njegove veličine. Italija ne bi mogla vzdrževati takega mesta! Primer za to nam dajajo Benetke, ki so kraj vseh lombardskih centrov industrije in obrti prisiljene v življenje od vsakdanjega prometa, od katerega prehranjajo komaj same sebe, pak ne bi mogle vzdrževati še Trsta. Po statistiki odpada 55 odstotkov vsehuknega tržaškega prometa na dežele, ki leže neposredno okoli Trsta. So to pokrajine, v katerih prebivajo Slovenci, potem Istrar, hrvaško Primorje in Dalmacija.

A kar se tiče uvoza samega, gre 90 odstotkov v Avstro-Ogrsko, Nemčijo in tema obmejni države. Teh 90 odstotkov bi bilo za Trst popolnoma izgubljenih, ako bi se odcepil od Avstrije in se priključil — recimo: Italiji! Kako naj bi se te izgube nadomestile, od kod naj bi se zamašile te luknje?!

Nemški mirovni pogoji.

Dunajski listi priobčujejo v svojih četrtkovih številkah:

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja članek »Friedensgedanken«, ki se bavi z mirovnimi smotri, ki jih imajo baje nemški poučni krogi. Članek se glasi v svojem važnejšem delu:

»Temeljne poteze mirovnih pogajanj, ki naj bi se uveljavili sedaj, si v nemških krogih mislijo tako-le:

1. Belgija naj ostane neodvisna in samostojna, ako s pogodbami, morda tudi zastavami onemogoči ponovitev dogodkov leta 1914. Popolnemu včrpanju Belgije bi se kar najodločneje protivila celo nemška veleindustrija, ker bi odprava carinskih meja morala dovesti do nevzdržnih razmer, dokler delavske razmere v Belgiji zaradi pomanjkanja zadovoljivega tovarniškega zakona tako daleč zaostajajo za nemškimi. Celotno za carinsko unijo se kot prehodni štadij zahteva najmanj pet let. Belgija bi pa morala plačevati Nemčiji letno vojno kontribucijo v višini prejšnjega vojaškega proračuna, nasprotno bi pa Nemčija izvrševala do popolnega poplavlila policijsko oblast v Belgiji.

2. Zasedeni francoski okraj bi se brez obotavljanja vrnil Francoski. Nemčija bi

gledal svoj ljubki model, je zaigral opojen smehljaj okoli njegovih ustnic... smehljaj, ki so mu ga takoj vrnilo rožčaste ustnice mladega dekleta.

Naenkrat je Leontina prekinila molk, ki je vladal v ateljeju, in vprašala:

— Ali boste kmalu gotov, gospod Maurice?

— Da, draga moja, kmalu, — je odgovoril Maurice. — Toda čemu vprašujete to? Ali se čutite morda že utrujena? Počujte mi, ker potem preneha takoj za danes.

— Utrujena, gospod Maurice? — je ponavljala Leontina; — o ne! Nikakor ne! Kako naj bi se tudi utrudila v tem položaju?

— Leontina, pokarati vas bom moral.

— Pokaral me boste?

— Da.

— Zakaj neki?

— Ker ste zelo pozabljiva ali pa hudo-

se odrekla tudi vojni odškodnini s strani Francoske, če Francoska odstopi Nemčiji svoje terjatve na Ruskem v znesku 18 milijard frankov. Sam po sebi umljiv predpogoj za ta dogovor s Francosko bi bil, da Angleška vrne vse kolonije Nemčiji in se umakne iz Calaisa.

3. Ruska Poljska naj pod nemškim knezom kot poljskim kraljem postane popolnoma neodvisna in samostojna; zato pa bi morala plačevati Nemčiji vojno kontribucijo na enaki podlagi kot Belgija. Zgodovinski težnji k morju, ki že stoletja obvladuje rusko politiko, naj bi se zadostilo tako, da se carstvu prizna izhod v Perzijski zaliv.

4. Italija bi se morala odreči zasedenim turškim otokom, za kar ostane njen status quo.

5. Bolgarski bi se samoposebi umljivo morala prisoditi Macedonija ter od Niša do Smederevega segajoč pas do Donave. Prejšnja stara Srbija naj ostane samostojna ali pa naj se združi s Črnogoro v eno kraljevstvo.

6. Albanija bi morala dejanski dobiti svojo prejo priznano samostojnost pod knezom, ki si ga izvoli sama.

7. Zahteve Romunske in Grške v tem trenutku dozdnevno še niso popolnoma ugotovljene.

Mislimo, da je dolžnost nevtralnega časopisa, da prične razpravo o teh temeljnih pogojih bodočega mira, kajti biti ne more dvoma, da bi se občutno poostriili ti pogoji, ko bi nadaljni večji vojni dogodki odločili v korist centralnim vlastim. Ni se treba vdati zmoti, da ne bi Nemčija vkljub svoji odkriti in globoko občuteni želji po miru z iznova vplapljenim srdom pograbila za meč, ko bi se v tragičnem nepoznavanju resničnega položaja zavrnila ponujena roka.

Wolffov urad pripominja k temu članek: »V Svici hočejo v tem članku videti z nemške strani izproženo mirovno tipalico. Pooblaščenici smo za izjavo, da je to mnenje samoposebi umevno neutemeljeno.

Javna dobrodelnost v Trstu.

V splošnem trž. zavodu za ubožce sta poleg vnanjega dobrodelstva v pravem smislu koncentrirana »Odbor za brezposelne«, ki je postal, ker ni darov, pretežno občinska ustanova, in »Urad za podporo vpoklicancem«. Za javno dobrodelnost in sicer za podpore v denarju je bilo v novembru 1914 izdanih K 106,524.14 na 22039 nakaznic, v vsem novembru 1915 pa K 349,742.26 na 72,636 nakaznic, torej K 243,218.12 več. V tem pogledu treba opozoriti, da so se poprej dovoljevale le mesečne podpore v znesku 10—12 K, dočim so se sedaj dajale večinoma tedenskih podpore po 2 K do 16 K.

Do novembra 1914 se je razdelilo 272,537 kosil in 73,802 večerij. V letu 1915 do novembra pa 1,327,138 kosil in 329,310 večerij, torej 1,054,601 kosilo in 255,508 večerij več.

Vrhu tega je bilo v letu 1915 do novembra izdanih 13,343 bonov za prenočišče, 1717 parov črevljev, deloma novih, deloma rabljenih, 116 popolnih oblek, 271 različenih kosov, 17 slamnjakov in 568 novih platnenih odci.

V zavetišču je bilo sprejetih 129 oseb (9 moških, 56 dečkov, 16 žensk, 3 dedice in 45 v poboljševalnici), nasproti 111 oseb, sprejetih v zavetišču v letu 1914 in 80 v letu 1913. Nad 200 otrok je bilo v letu 1915 nameščenih ali v hiši Nazaretski ali v Terezijanskem zavodu ali pri rodbinah.

Da se more bolje ugotovljati siromašnost proslincev in tako, kolikor se le da, preprečiti zlorabe, ter v večji podpirati tiste rodine, ki so posebno potrebne podpore, se je uvel »kataster siromašnih«, ki ima nalogo, da se prepriča na domu proslincev, kar se je zgodilo v tem letu, v nad 10,000 slučajev. Ta uvedba je imela doslej najbolj uspeh in bo izborno služila, ko se bo — kakor je namenovano — vnanje dobrodelstvo moglo popolnoma preurediti in so v ta namen že uvedeni novi zistemi za poizvedovanja in kontrolo.

Za brezposelne je bilo do 26. decembra 1915 izdanih K 1,049,266.93. Vsega skupaj je bilo podpiranih 93,036 rodbin. Sedaj dobiva še 95 rodbin podporo v živežu, a 847 denarne podpore. Četudi podpore ne odgovarjajo draginji sedanjih časov, vendar so tistim, ki jih je zadela brezposelnost, v izdatno pomoč. Ta zavod bo mogel služiti v podlogo za ustanovo novega v normalnih časih.

Ce katera rodbina vpoklicancev ne dobiva od komisije podpore, kakor je v tarifi določena kot minimum, more se obrniti do »Občinskega urada za podpore rodbinam vpoklicancev«. Za te podpore

mušna, draga moja gospica.

— Pozabljiva... hudomušna... jaz?

— Da.

— Zakaj pa?

— Ali se nisva dogovorila in soglasno sklenila, da morajo vsa ceremonijozna imenovanja, kakor gospod in gospica, popolnoma prestat med nama, kadar se tako podomače pogovarjava.

— Res je.

— No torej.

— Ali, dragi moj prijatelj, jaz mislim...

— Kar mislite vi, je slabo, — jo je prekinil Maurice. — Prav v tem trenutku ste me zopet imenovala gospod Maurice.

— Ali res?

— Seveda! Vem prav dobro, da je bilo tako, in prav tako dobro veste tudi vi sama. Leontina, bodite odkritosrčna! Kaj ne, da veste čisto dobro, da ste se pregrešila proti najinemu dogovoru?

— Je... je...

PODLISTEK

GREŠNICE.

Roman. — Francoski spisal Xavier de Montépia

In vse to je meso, ki živi in drhti; kri se preliva po žilah, polt je vlažna in baržunasta, lasje valove, srce bije....

To je lepi ideal resničnosti v umetnosti. O čem razmišlja to mlado dekle?

O ljubezni.

Pričakuje ali se pa spominja. Njene divno krasne oči in dražestna usteca ovajajo to.

Srečen tisti, ki te je zapustil, lepo dekletce s sirenskim pogledom in vilinskim smehljajem.

Toda stokrat srečnejši tisti, ki prihaja k tebi!

Pastelna slika Maurica Torcyja pa je bila, kar naj pripomnimo takoj, prav tako

nedolžna, kakor je bila ona Girandova razkošna.

Vse poteze tako nežne, mikavne, angelske Leontinine lepote so bile tu neka-ko idealizirane in poetizirane.

Bila je Leontina, toda še blede po strahoviti bolezni, ki jo je pravkar prebolela, še oslabela po dolgotrajnem okrevanju.

Sedela je napol leže v velikem, globokem naslanjaču. Blazina iz modre svile je je podpirala glavo, da sta bila čudovita nežnost njene polti in tako mehki ton njenih plavil las, ki so jej na obeh straneh senc v močnih kitah viseli nizdol, še tem očitnejša.

Leontina ni več nosila skromne, štirikotno črtane volnene obleke, v kateri smo jo videli tedaj, ko je prvokrat stopila v Mauricov atelje.

Oblečena je bila v elegantno domačo obleko iz biserno sivega kašmirja z svilatimi vijoličastimi obšivi.

Njene male nožice so tičale v ljubkih turških papučah iz temnoodrtega baržuna, ki so bile vse posute z zlato in srebrno bleščico ter jantarjevimi in korala-stimi jagodami.

Roke, omršavele, a še vedno brezhibnih oblik, so se jej kazale izza najfinejših čipk.

Koketno v kite zavezane pentlje iz modrih travok so tvorile ves njen okras, ki je bil prav zato tem originalnejši in ljubkejši.

XXXI.

Maurice in Leontina.

Leontinine sanjavo mile oči so bile vprte v Maurica, ki je nekaj korakov oddaljen od nje delal na sliki, in se niso niti za en trenutek obrnile od njega.

Odsev nadčloveške sroče, ona blaženost, ki jo Bog včasih podeljuje nekaterim izvoljencem, je žarel na čelu mladega umetnika, in ko je dvignil glavo, da bi po-

je bil od 25. oktobra t. l. — od dneva torej, ko se je ta urad pridružil ubožnici — izdanih skupno do vstetega novembra K 13917 v bonih za živila in K 5549/44 za 17342 kosil.

Kakor izhaja iz rečenega, je ravnateljstvo javne dobrodelnosti, oziroma občina ne glede na vzdrževanje 1000 oseb v mestni ubožnici — izdala za vnanjo dobrodelnost sledeče svote:

Kron 900.000 (circa) in ker v pokritje teh in pa stroškov za oskrbovance v ubožnici dohodki od nedotakljivih fondov in drugi redni dohodki niso zadoščali je občina izdala K 1.455.877.

»Odboru za brezposelne se je potrosilo doslej K 1049.266/93, uradu za podporo rodbinam vpoklicancev 322.487/60, za dobrodelnost v drobnem denarju (po c. k. komisariju) 4995/—, za isto iz fondov, nabranih po trg. zbornici 41.060/—, Torej je bilo za ves november t. l., oziroma do vstetega 16. decembra skupno izdanih za vnanjo dobrodelnost K 1.417.809/53.

Da si so meščani z dobrovoljnimi prispevki prispevali z zneskom okroglo pol milijona K, vendar je občina izdala veliki gori označeni znesek v podporo siromašnim meščanom, ki morda tu pa tam ne odgovarja — ne po meri, ne pa kvalitati — potrebi prosilca in jo morda celo prekorača. — Zato ima ravnateljstvo mirno vest, da je vsikdar skušalo pomagati na čim boljši način in v kolikor so mu to dovoljevala denarna sredstva, dobro zavedajoč se, da dobrodelstvo potrebuje popolne in radikalne reforme, ki se utegne, kakor se je nadejati — izvršiti v kratkem času.

Da se je utegnila pripetiti tudi kaka neprilika, tega ne taji nikdo, ali večina predloženih pritožb ni opravičena. Cenjena uredništva mestnih listov so povabila, da se »de visu« prepišejo v zavodu samem, da-li se pritožbe več ali manj oslanjajo na resnico. S tem store zares človekoljuben in patrijotičen čin.

Ces. komisar: pl. Krekich-Strassoldo I. r.

Razne politične vesti.

Francoski socijalisti o vojni in miru. V Parizu se vrši sedaj kongres socijalistov, ki se ga udeležuje tudi belgijski minister Vandervelde. Generalna razprava se je razvijala o stališču stranke napram vojni Compère - Morel je motril vprašanje s stališča, da mora stranka soudeležbo na narodni obrambi vsikdar smatrati za svojo dolžnost. Vskliknil je: Tisti, ki govorite o miru, pripravljate reakcijo. Zadal bi najstrašnejši udarec proti republiki in narodni obrambi. V nasprotnem slučaju bi se borili za zmago zaveznikov. Bojujte se za socialno revolucijo! Neki drugi govornik je zahteval boljšo organizacijo narodne obrambe. Odpošlejo naj se parlamentarni komisariji k armadnim oddelkom. Compère - Morel je vprašanje o miru formuliral tako-le: »Če zavezniki razpolagajo z militarnimi, finančnimi in gospodarskimi pomočnimi viri, da dosežejo narodno obrambo do dobrega konca — naj se nič ne govori o miru in mirovni pogajanjih! Če ne, naj se takoj sklene mir, ali naj bi si vsaj ne zatiskali ušes pred glasovi za mir!« — Tudi ta enunciacija prča, kako globoko je zaoral vojni plug v zemljo mednarodne organizacije socialne demokracije, kako je razruval zemljo razmerju med socialno demokracijo od države do države. Gornja pariška enunciacija se ob vprašanju prizadevanj za mir na daleč odmiha od podobnih oficijelnih izjav nemške socialne demokracije. Tudi ta je sicer za nadaljevanje vojne, ako že res ne gre drugače, sicer pa se izjavlja za mir pod pogoji, ki ne bi bili pretrdi za nobeno vojskujočih strank. Francoska formulacija vprašanja pa je za mir le tedaj, če zavezniki ne bi imeli sredstev za neizprosno nadaljevanje vojne do kraja, za izvajanje narodne obrambe do zadnjih konsekvenc in je proti miru, ki ne bi pomenjal popolne zmage Francije in nje zaveznikov.

Aprovizacijske stvari. Obvestilo.

Da si prebivalstvo prihrani brezuspešna pota in ne trati časa, se naznanja, da niti okrajne krušne komisije, niti centralna krušna komisija ne morejo in ne smejo ugoditi prošnjam za pomnožitev odmerka kruha, ki je določen za osebo, ali pa sploh prošnjam, ki se ne nanašajo

1. samo na razdeljevanje in izročevanje tedenskih izkaznic;

2. na razdeljevanje dodatnih izkaznic in to v smislu namestništvenih naredb, izdane 27. septembra 1915, št. Pr. 1841/3, in nadaljnjih tozadevnih magistratnih odlokov.

Načelnik centralne krušne komisije.

Domuče vesti.

Rojakom ob novem letu. Prestopili smo iz starega v novo leto. Danes je dan starodavne tradicije, da si ljudje — pozabivši morebitna navskrižja v minulem letu — prijateljski cenijo v roko, si voščijo »srečno in veselo novo leto« in si žele vse najboljše v nastopivšem novem letu. Seveda ostavlja vsako leto mnogo želj nezpolnjenih. Nič ne dene! Stara tradicija se ohranja od leta do leta, od pradavnine v nedogledno bodočnost kot blag, ljudem vzljubljen običaj, ali, če hočemo, formalnost, ki blaži srca vsaj v tem psihološkem momentu, zblizajoč človeka k človeku.

Letos smo v zadregi, kako naj izrečemo rojakom svoje želje, kako naj formuliramo svojo čestitko za novo leto? Ali

naj jim tudi letos voščimo »veselo in srečno novo leto«?

Ne moremo! Prevelika teža usodnih dogodkov obremenja duše in srca in pritiska duha k tlom. Kdo naj se v času, ko furija silovite vojne z gigantskimi dimenzijami divja na tolikih bojiščih, ko pada v grob toliko bojevnikov, ko se milijoni ljudi tresejo v strahu za življenje dragih svojcev, ko morajo vsi narodi vojskujočih se držav nositi neizmerno breme te velike tragedije: kdo se, pravimo, more v tem času čutiti srečnega, kdo bi mogel veselega srca slaviti letošnji prehod iz starega v novo leto?!

Voščilo »srečno in veselo« bi zvenelo letos kot krvava ironija, kot pojav brezčutnega cinizma. To tembolj, ker je obzorje nad nami slej ko prej temno, zastrto, ker se noče prikazati na njem niti ena svitla točka — nosilka blagovestja, da se bliža prihod božjega daru, po katerem hrepene milijoni src — miru, trajnega, poštenega miru, ki zbliža zopet danes sovražne si kulturne narode k združenemu delu za blaginjo vsega človeštva, za njega kulturni napredek in gospodarsko procvitanje, za ustvarjanje novih dobrot in vrednost civilizacije!

Ne moremo zaželeli danes rojakom »srečno in veselo novo leto«. Kar jim prejšel čas, ko jim bomo mogli v soglasju z dogodki govoriti o prihajajočih boljših časih. In da to trenotek, ki more edini biti danes cilj naših dobrih želja in nad, pride čim prej: to je, kar želimo rojakom, naši domovini, vsemu človeštvu. Želja vseh želj naših bodi danes, da bi Bog podelil orožju naše domovine uspehov, ki jej prinesejo trajen in časten mir, ki jej zagotove varnost, svobodo, integriteto nje ozemlja, in najlepši procvit v bodočnosti.

Takega, častnega poštenega miru želimo naši državi, nje narodom in pred vsem narodu našemu slovenskemu, ki je ob skromnosti vseh svojih razmer bolj nego kateri drugi potreben miru in dela za svoje narodno duševno in materialno blagostanje, za svojo zagotovljeno bodočnost. Pridi torej čim prej trenotek, ki nam prinese jamstvo, da si bomo ob prihodnjem prestopu iz starega v novo leto mogli ne le iz polnega in veselega srca, ampak tudi opravičeno na podlagi miru, za katerega krvave sinovi naše države voščiti in zaželeli v resnici:

veselo in srečno novo leto!

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti. Zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskano besedo se računajo enkrat več. — Najmanjša: pritojba znaša 40 stotink.

Kupujem zastavne listke, zlato, pokvarjeno umetno zobje. Via Maria Teresa 15, I. nad Vsaki dan od 10—12. 637

Proda se: škornje, zastor za voz, dvoročni daljnogled, skoraj novo ženske in moške čevlje, dežni plašč. Ulica Torrente št. 14. vratarica. 646

16letna deklica, ki je izvršila OM šolo z dobrim uspehom išče primerno službo. Naslov pove Ina. odd. Edinosti. (647)

Naznanilo preselitve! Tvrška s manufakturnim blagom IVANČIČ & KURINČIČ v Gorici se je preselila začasno v Dornberg št. 146 (prej trgovina Andrej Pahor). Priporoča se cenj. odjemalcem vipavske doline. 634

Močno kavo se napravi samo s specializirano AMERINO. Gospodinja pokusijo lahko to kavo pri trdki »AXA« d. z. o. z., ul. Miramar št. 13 (skladišče). 1/2 kg pristnega »AMERINO« K 145. 610

Buffet Vindobona v Trstu, ulica San Nicolò 11, odprt od 7 zj. do 10 zvečer. Toč izvrstno pivo, dalmatinsko in istrsko vino ter belo vipavsko, dobra kuhinja. (645)

Volna nabljena kupuje se. Črna in siva po K 4, bela do K 8. — Anton Kogoj, ulica Riborgo 4, Trst. 619

Anton Sancin-Drejač trgovec v Škedenju; voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem v mestu in na deželi.

„Gospodarsko društvo“ pri sv. Mariji Magdaleni zgornji („Pri Troicu“) voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim udom, odjemalcem in prijateljem.

A. Zafred trgovina z manufakturnim blagom — Trst, ul. Maria Teresa 36 voščil srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem.

Ivana Blecha lastnica hotela, restavracije in kavarne „Balkan“ voščil srečno novo leto svojim gostom, prijateljem in znancem.

Vekoslav Kodrič posestnik, Sv. Mar. Magd. spodnja 59 voščil srečno novo leto vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Alojzij Povh urar, Trst, — Piazza Barriera št. 3, — Trst voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Vekoslav Zega trgovec s kolonijalnim blagom v Trstu ulica Stadion št. 17 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Anton Lenček krčmar in trgovec z vinom, Piazza della Caserma 5 in ul. della Zonta 5 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

J. Štoka knjigarna in papirnica, Trst Molino piccolo št. 19 (tik kavarne Nuova York) voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim obiskovalcem, prijateljem in znancem.

Delavsko konsumno društvo pri sv. Jakobu voščil srečno novo leto vsem cenjenim udom, gostom in prijateljem.

Knjigarna Gorenjec & Co. Trst, ul. Caserma 16 (zraven kavarne Commercio) voščil srečno novo leto

Vekoslav Stepančič prodajalnica jestvin. Campo S. Giacomo 20 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Andrej Pirich trgovec s kolon. blagom, Trst, na Vrčeli, ul. Scoglietto voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Leopold Štrekelj trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Trg Barriera vecchia št. 6 voščil srečno novo leto vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem v Trstu, okolici in na deželi.

Jakob Vatovec in obitelj voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Lovrenc Rebula lastnik pekarnice in sladstičarne v Trstu, ul. Belvedere št. 57 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem v mestu, okolici in na deželi.

M. GERMAN cvetličar Trst, V. Ponterosso 3 in V. M. Bonartotti 28 p. f.

Josip Dolčič zaloga kislega zelja, krompirja in fižola Trst, ulica Sorganito št. 9 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem v mestu, okolici in na deželi. Telefon 14-65. Telefon 14-65.

Dedič Gasperčič trgovina jestvin in pekarna pri sv. Ivanu Telefon 19-86 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Andrej Širca trgovec pri sv. Ani voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem ter se priporoča za nadaljni obisk.

Gospodarsko društvo v Škedenju voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem in znancem.

OBRTNIJSKO DRUŠTVO pri sv. Mar. Magd. spod. voščil srečno novo leto vsem cenjenim udom, odjemalcem in prijateljem.

OBRTNIJSKO DRUŠVO (Narodni dom) v Barkovljah voščil srečno novo leto vsem cenjenim udom, odjemalcem in prijateljem.

Jurij Černe trgovec z jestvinami, ulica Foscolo, vogal trga Barriera voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem v mestu, okolici in na deželi.

„Gospodarsko društvo“ na Frdeniču pri sv. Ivanu voščil srečno novo leto vsem cenjenim udom, odjemalcem in prijateljem.

Trgovina manufakturnega blaga **„Pri Slavcu“** Trst, Via della Guardia 26, Trst, voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem v mestu, okolici in na deželi.

Brata Sošič žganjarna — Trst, Campo San Giacomo 17 voščila srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Ivančič Jakob gostilničar v ul. Industria št. 10 voščil srečno novo leto vsem gostom, cenj. odjemalcem in prijateljem.

Peter Bradelj trgovina jestvin, — Trst, V. Petronio 2 Podružnica v Kolonji št. 295 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Srečno novo leto voščil vsem cenj. odjemalcem in prijateljem veletrgovina **Albin Anžič.**

Počkaj Ivan trgovec v Trstu ul. Media št. 8 voščil srečno novo leto vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem tu in na bojnem polju.

Mihael Zeppar velika zaloga majoličnih peči in štedilnikov voščil srečno novo leto TRST Via San Giovanni št. 6 in 12 p. f.

TVRDKA **Anton Vouk** TRST — ulica Carintia štev. 4 — TRST voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, v okolici in na deželi.

Jakob Perhavec zaloga vina in likerjev. Trst, ul. delle Acque 16 voščil srečno novo leto vsem svojim častitim odjemalcem v mestu, okolici in na deželi, kakor tudi vsem prijateljem in znancem.

Filip Ivanišević zaloga dalmatinskega vina v Trstu, ulica Carintia št. 18 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem in znancem v mestu, okolici in na deželi.

Fran Bojc lastnik kavarne „UNIVERSO“, Trst Piazza Caserma 1 voščil srečno novo leto vsem svojim gostom, znancem in prijateljem.

R. Gambel velika zaloga sira, salama, sveč, soda, kavine primesi, mesa v škatljah in polenovke. Trst, via delle Acque 2 (vogal Coroneo) voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem.

Ivan Bidovec trgovina jestvin in kolonijal. Trst — Via Campanile št. 13 — Trst p. f.

Kavarna „Commercio“ voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim gostom, prijateljem in znancem. Anton Šorli, lastnik.

Eduard Scheimer gostilničar in posestnik v Barkovljah št. 765 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim gostom, prijateljem in znancem.

M. Volk trgovec voščil srečno novo leto vsem cenjenim odjemalcem.

Leopold Milič Rekonvalescent-Abteilung, Ljigist pri Gradcu. voščil srečno novo leto vsem prijateljem, znancem in cenjenim odjemalcem.

Hinko Sofija Kosič Trst — ul. Carradori 15 — Trst voščila srečno novo leto vsem cenjenim gostom in slavnemu občinstvu, ter se srčno zahvaljuje in priporoča za nadaljni obisk. Pošiljam slavnemu občinstvu iskren pozdrav iz bojnega polja, želeč zmagovito navdjenje 1916. HINKO KOSIČ

Anton Jerkič fotograf Trst — ul. Poste 10 — Trst voščil srečno novo leto svojim klijentom, prijateljem in znancem.

Vekoslav Plesničar trgovec, Trst voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

Tomaž Zadnik in družina mesar, Trst, Piazza S. Giovanni št. 6 voščil srečno novo leto vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem.

NAROČNIKOM »EDINOSTI«. Prosimo vse naročnike, katerim je potekla naročnina, da jo pravočasno obnovijo. List ima v sedanjih težkih časih veljanske izdatke, ki jih je redno treba poravnati, dočim pa naročniki le preradi pozabljajo svojo dolžnost napram listu. Da nam ne bo treba ustavljati lista, naj torej vsak čim prej doloži naročnino.

Uprava »Edinosti«.

C. kr. namestništevni svetnik razglasa: V smislu odredbe c. kr. trgovskega ministrstva 21. 12. 1915 se določujejo najvišje cene za prodajo petroleja na drobno, kakor sledi:

v mestu za 1 kg 56, za 1 l 46 v;
v predmestjih brez dostavljanja na dom kakor v navadi do sedaj in sicer v Škedenju, pri sv. Ani, v Rocolu, pri sv. Alojziju, pri sv. Ivanu, na Vrdeh, v Koloniji (zgornji del), Škorklji (zgornji del), Rojani in Barkovljah
za 1 kg 60 v, za 1 l 48 v;
v okolici: za 1 kg 64 v, za 1 l 52 v.
rajo biti na vidnem prostoru stene nabite. Določene najvišje cene veljajo za prodajalne brez dostavljanja na dom in morajo biti na vidnem prostoru stene nabite. V veljavno stopijo 2. januarja 1916.
Politično oblastvo I. inštanca kaznuje prestopke, ako ne zapadejo sodno-kazenskemu postopanju, z globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Dr. Fabrizio m. p.

Razpisane službe. C. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu nam sporoča: V tovarni za smodnik v Trofaiachu na Gornjem Štajerskem se potrebujejo: dva podčastnika kot pisarja, dva podčastnika za svojočasno uporabo kot smodniška mojstra in en podčastnik za skladiščnega paznika. Prosilci za pisarsko službo morajo imeti nižje razrede srednje šole in morajo biti vsaj kolikortoliko izveščani v pisarniški službi in imeti dobro pisavo. Od prosilcev za službo smodniških mojstrov se zahteva znanje nemščine in slovenščine v govoru in pisavi ter sposobnost v računstvu v obsegu ljudskošolske izobrazbe. Za službo skladiščnega paznika se zahteva znanje nemščine in slovenščine v govoru in pisavi. Za vse te službe prihajajo v poštev samo vojni invalidi. Lastnoročno spisane prošnje se morajo obnem s šolskimi izpričevanji takoj vložiti na zgoraj imenovano tovarno potom pristojnega vojaškega nadomestnega urada, ki priloži personalne listine in superabitracijski izvid.

Gorica prava — stoji kot zid. Prejeli smo: Zavraten napad našega italijanskega zaveznika — žalostnega spomina — je bil povod, da sem se spomnil stare, v narodnem duhu zložene spemnice, ki se je pela na javnih plesih pred 50 leti. Podložena je bila melodiji neke »Ciganske polke«. Godci so svirali polko, a eden izmed njih je pel te besede:

Oh, pogledite, kako se dekleta zbirajo, ena je zaljubljena, druga je kot zvezdica.

Oh, veselje čez veselje, fantje skup se zbirajo, en zavrišče, drug zapoje, muzika zaljubljena.

Gorica prava, vsa Ipava stoji kot zid, gvišna je vsa, premaga vse. Ne bo se cesarju ustavila. Čast mi dala! Živio, didrom, drimpompom! Žal, da se ne spominjam več vseh besed te narodne polke. Vendar se pa že iz navedenih vrstic lahko sklepa na neomajano zvestobo slovenskega ljudstva do cesarja in države. Dekleta se veselo in so ponosna na svoje fante, potrjene v vojaške pri naboru. Oni bodo branili domačo grudo pred sosedom, zemlje lačnim, oni bodo dali čast cesarju in dokazali s svojo hrabrostjo, da sta slovenska Gorica in Ipava glede zvestobe neporušljivi zid nasproti roparskim željam verolomnega Italijana.

Kraški godec. Z južnega bojišča voščijo slovenski fantje pionirskega oddelka pešpolka vsem prijateljem in znancem srečno novo leto. Narednik Josip Cepar in pešca Anton Sosič in Ivan Živic. Žele skorajšnjega svidenja.

Barkovljanska mladina priredi danes, dne 1. januarja 1916 ob 4 uri pop. veselico v dvorani »Narodnega Doma« v Barkovljah, v prid vojakom na jugozapadnem bojišču. Vstopnina 50 vin., sedeži 20 vin.

»Marijana«, ljudska igra v petih dejanjih, ki se je igrala v veliki dvorani Narodnega doma v nedeljo sv. Stefana dan, je tako ugajala občinstvu, da je odbor ženske v Narodnem domu. Vsi ti gotovo radi prihite k lepi uprizoritvi dne 6. januarja. Podrobnejša ocena pride po repriži, sedaj rečemo lahko le toliko, da je igra dobro naštudirana, ensembli dobri, g.č. Vera Ponikvarjeva pa v naslovni uloži naravnost mojstrska. Iz ust vseh navzočih se je slišala na njeno addresso najbolj laskava hvala. Naj torej nikdo ne zamudi, da se o tem osvedoči v četrtek, na sv. Treh kraljev dan.

Igra se prične z ozirom na to, da traja dolgo, točno ob 4. pop.

Tržaška kmetijska družba (Dunajska ulica št. 10) naznanja, da sprejema sedaj naročila na modro galico za 1916. Plača se za vsak kilogram po 3 K. — Na naročila brez plačila se družba ne more ozirati. Priporočamo našim vinogradnikom, da takoj naroče galico posamezno ali pa skupno, kar velja posebno za zgornjo okolico.

Kdo ve kaj?

Prosimo se podatki o naslednjih osebah:

Franc Dornik, vojaški delavski oddelak vojna pošta 612, prosi vsakogar, ki bi mu bilo kaj znanega, da bi mu sporočil na navedeni naslov, kje se nahaja njegova žena Karolina Dornik s 4 otroki, iz št. Florijana št. 212 pri Gorici. Od 20. maja na, kar je odšel od doma, nima nobene vesti o njih.

Izpred sodišča.

V ulici S. Anastasio št. 9 je skladišče oglja, last nekega Lovrenca Bruna. Ta je bil tudi eden onih z onkraj Jadranskega morja, ki je delal v tržaški Ameriki z drugimi renjalki na svojem životu »narodni dom«. Nekdaj so taki možakarji avstrijske Slovence pošiljali tja čez tržaški »konfin« v Rezijo ali še dalje. No, kdor se zadnji smeje, je še živ na teh »neodrešenih« tleh. Tako se je tudi zgodilo z Brunom. On je moral iti, mi pa še zmiraj uživamo tržaški zrak. Da ne bi bilo skladišče samo za »kabaret« mišim, je pustil skladišče v rokah svojega svaka Rudolfa C. Ta, ki nikoli ni bil oglar, je prodajal okoli 20. julija oglje po 28 vin. kilogram na drobno. Seveda so se mamice onega okraja pritožile pri policiji, ker drugje se je prodajalo oglje po 20 vin. kilogram. Ker policija ni samo za to, da bi gledala, koliko kaže kazalec na uri, je napravila ovadbo radi pretirane cene.

Na razpravi, ki se je svoječasnno vršila pred okrajnim sodnikom Comelom, je obtoženec izjavil, da je on kupil vagon oglja po 20 kron stot. Načelval je toliko stroškov — ki jih je malo imel — in toliko govoril, da je sodnika prepričal, da je nedolžen in res je bil v prvi stopnji oproščen. Bil je prijavljen vzkladi radi krivde Cucovicha in obenem je državni pravdnik razširil ovadbo tudi proti dobavitelju radi pretiranja cen.

Originalni spisi so se odposlali deželnemu sodišču v Volosko v rešitev vzkladi, prepisi pa okraj. sodniku dr. Albertiju, ki je obsojil dobavitelja na teden dni zapora. Obtoženec je sprejel kazen.

v tej zadevi deženo sodišče v Voloskem razpravljalo o vzkladi državnega pravdnika o oprostitvi obtoženca C. Deželno sodišče je bilo družega mnenja, kakor prvi sodnik, in je tudi tega slednjega obsojilo na 100 kron globo.

Darovi.

Darovi, došli cesarskemu komisarju. Lastnik kinematografa »Iris« kot čisti dobiček predstave dne 17. t. m. 32 K za vojaške na soški fronti. Fr. Bergauer (sedaj na Bledu) 50 K za vdove in sirote padlih v vojni, 25 K za okrepčevalce na Krasu, 25 K za družbo sv. Vincenca. Mary Vaase 50 K za revne tržaške družine. Učiteljsko osebje občinske gimnazije 30 K za vdove in sirote padlih v vojni. Rodbini Janesich in Xydias 1000 K in sicer: 200 K za Rdeči križ, 200 K za oslepele v vojni, 200 K za zdravniško postajo, 200 K za begunce iz Furlanije in 200 K za sirote. Učenke IV. in V. razreda ženske ljudske šole »Nadvojvodinja Stefanija« K 18-50 za božičnico vojakom na fronti. Angela Curiel K 165-16 za božičnico vojakom. Denar je bil nabran med artist, učitelji, koristi in veteransko godbo. — Dr. Peter Xydias v počastitev spomina Edvarda Janesicha K 30 za naše hrabre vojaške ob Soči. Delavci občinske planine K 10-50 kot tedenski prispevek skladu za brezposelne. Odvetnik Edvard Gasser v počastitev spomina baronice Eme pl. Seppi, roj. pl. Gosaleth K 60 za Rdeči križ. Tvrđka F. Fenderl & C K 60 za ubožne tržaške družine. Mesto venca na grob inž. Gvidona Spengia mati Celestina in bratje Marij in Hektor K 60 za begunce iz Gorice.

Darovi, došli cesarskemu komisarju. Josip Schüssler K 40 za naše vojaške ob Soči; inž. Henrik Panfili in soproga v počastitev spomina baronice Eme pl. Seppi K 25 za Rdeči križ; Ida in Ludvik Poschich iz Pirana po listu »Cittadina di Trieste« K 20 v korist skladu za vdove in sirote ob Soči in K 20 za vojaške, ki so oslepele v vojni; tverđka Savel D. Modiano K 1535-80, in sicer K 1063-90 v poravnavo zneskov, izplačanih njenim delavcem iz sklada za brezposelne od 4. do 26. decembra t. l. in K 471-90 kot dar imenovanemu

Zavarovalnica goveje živine v Bazovici vabi na

redni občni zbor

ki se vrši v prostorih »Gospodarskega društva« v Bazovici dne 9. januarja ob 4. uri popoldne.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Kmečka posojilnica in hranilnica v Lokavcu registrirana zadruga z omejenim zavezom vabi na

VII. in VIII. redni občni zbor

ki se bo vrši

v nedeljo dne 9. januarja 1916 ob 3 uri popoldne v zadrugnem uradu v Lokavcu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnih računov za 1914-15.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

LOKAVEC, dne 28. decembra 1915.

NAČELSTVO.

Ako ob določenem uri ne pride zadostno število udeležencev, se vrši v smislu § 35 zadrugnih pravil ob pol 4. ure drugo zborovanje z istim dnevnim redom in na istem prostoru, katero sklepa brezpogojno.

Fotografski atelje DAGUERRE

Trst - Corso šte. 39 - Trst

10 dopisnic v platinu, zgotovljene

v 48 urah od K 3 naprej, z vsakim

vremenom. Za vojake nizke cene.

:: Tudi električna razsvetljava ::

Odvetnik

Dr. Kimovec

se je vrnil

Piazza Caserma št. 5

Umetni zobje

z In brez celjosti, zlate krone in obročki

VILJEM TUSCHER

konces. zobotehnik

TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.

Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega tudi če ni ud in jih obrestuje po 4 1/2 % večje zneske po dostopu po 4 1/2 % v govoru. Trgovcem odvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Vloga se lahko po eno krono.

Poslovno-branilnični račun 75.679.

TELEFON 16-04.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

ulica S. Francesco šte. 2, I. nadst.

Posojila

daje na osebni kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lastno poslopje)

KUPIJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisna, prioritetne, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih
SAFE - DEPOSITS. PROMESE.
Brzjavi: JADRANSKA.

***** MENJALNICA *****

VLOGE NA KNJIŽICE

4 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka iz svojega.

OBRESTOVANJE VLOG na tekočem in žiro-računu po dogovoru.

URADNE URE: od 9 do 12 1/2, pop. in od 2 1/2, do 5 pop.

FILIJALKE:

DUBROVNIK
KOTOR
LJUBLJANA
METKOVIČ
OPATJA
SPLIT
SIBENIK
ZADAR

AKREDITIVI, ČEKI IN NA-KAZNICE NA VSA TU- IN INOZEMSKA TRŽIŠČA.

Živahna zveza z AMERIKO.

REMBOURSNI KREDITI

PRODAJA SREČK

RAZREDNE LOTERIJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurznj izgubi, revizija zvebanja srečk itd. brezplačno. STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI. Krediti proti dokumentom ukrcanja. BORZNA NAROČILA. INKASO. Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

***** ESKOMPT MENIC *****

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSOJILA DAJE

za vplačilo 5 1/2 % na menice po 6 %.

na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4 1/2 %.

Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.

Rentni davek plačuje zadruga sama. - Vloga se lahko po eno krono. - ODDAJA DOMAČE HANILNICE (HRANILNE POSICE).

registrirana zadruga z omejenim poročtvom TRST - Piazza della Caserma šte. 2, I. nad. - TRST (v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.

Poslovno-branilnični račun 16.004.

TELEFON št. 952 ima varnostno celico (safe deposits) za shranje vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter jo oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. STANJE VLOG NA 10 MILIJONOV KRON.

Uradne ure: od 9 do 12 dopold. in od 3 do 5 popold. Izplačuje se vsak delavski ob uradni urbi

IGNAZIO POTOCNIG TRST

ulica Riborgo šte. 28, vogal ul. Beccherie

Velika izbira moških in deških oblek Črni in modri paletots. Ranglan, Ulster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kožuhovine. Velika izbira moških pletenic (maj). Rumene in modre obleke za delavce.

Izbira blaga za moške oblike. Sprejemajo se naročila po meri

NOVO POGREBNO PODJETJE - TRST

CORSO 47 (pri trgu della Legna) Telefon 10-02.

Prevoz mrtlic v tu- in inozemstvo. Vrši vsakovrstne pogrebe z najnovejšo moderno upravo. Zaloga vseh mrtvaških predmetov. - Nočna inšpekcija v lastnih prostorih zaloga, ulica Tesa šte. 31. Telefon 14-02.

Zastopstva s prodajo mrtvaških predmetov: Na Opčinah, v Nabrežini pri Orehu (Neghere). - Točna postrežba. Cene zmerne.

Podjetnik in upravitelj H. STIBIEL.

Izvršuje vsa pismena naročila točno in rapidno

KNJIGARNA J. ŠTOKA PAPIRNICARNA

v Trstu ulica Molino piccolo 19 (tik kavarnе Nuova York)

ima v zalogi slovenske in tujejezične, leposlovne, širokovne, znanstvene in šolske knjige, vsakovrstne slovnice in besednjake najrazličnejših jezikov. — Ima v veliki izbiri zemljevide vseh bojišč, veliko zalogo razglednic: tržaške po 2-60 K, pokrajinske po 3 K, vojne po 4 K sto komadov, najrazličnejše božične po K 4 sto kom. naprej. Velika izbira: reproducijskih razglednic najslavnejših umetnikov; vseh vrst pisemskega papirja v mapah in kasetah od priprostega do najfinejšega, najrazličnejše noteze, trgovske knjige, svinčnike, peresa itd. ter pisar. in šolske potrebščine. Prodaja elektr. svetiljke, baterije, vsakovrstne igralne karte: cigaretni papirček »Excelsior« po K 2,75, »Abadie« po K 6,30 škatli. Priskrbuje najrazličnejša tiskarska dela, uradne, pisar., trgov., tiskovine, vizitke, kuverte s firmo, cenike, napise itd. Sprejema inserate, zahvale, osmrtnice. Izvršuje razne okvirje za slike in fotografije, štampilje in vezanje knjig.

Se najlepše priporoča vsem pisarnam in uradam v mestu in na deželi

J. ŠTOKA

knjigarna in papirnica Trst, ul. Molino piccolo 19.

Izvršuje vsa pismena naročila točno in rapidno

Velika zaloga sveč

v prodajalni vojaških predmetov

RENATO CAPPELLANI

Trst - Corso 45.

Trst - Corso 45.

Prodaja na veliko in na drobno.

Ljubljanska kreditna banka

podružnica v Trstu

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Split, Celovec, Sarajevo Gorica in Celje.

ulica Caserma št. 11.

Dolžniška glavnica: K 8.000.000. Rezervni zakladi: K 1.000.000.

Blagajna odprta od 9-12 1/2 in 2 1/2-5

Izvršuje najbolje vse v bančno stroko spadajoče transakcije.

Vloge na knjižice obrestuje 4 % netto

(rentni davek plača banka iz svojega).

Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.

Sprejema borzna naročila za vse tu- in inozemske borze

Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.